

Beslissing 6 december 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
laatstelijk woonachtig in [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. C. de Jongh, advocaat te Leiden,

tegen:

[naam],
geboren op [datum, overleden op [datum],
tijdens zijn leven geestelijke van het Bisdom 's-Hertogenbosch,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 6 juli 2012. Op 10 september 2012 is een inhoudelijke reactie binnengekomen van mgr. drs. [naam], bisschop van 's-Hertogenbosch. Vanwege het recente overlijden van de heer [naam] heeft deze zijn klaagschrift niet tijdens een hoorzitting kunnen toelichten. Op verzoek van zijn familie wordt het klaagschrift schriftelijk door de Klachtencommissie afgehandeld. Op 22 november 2012 heeft te Utrecht een raatkamerbehandeling van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

2. De klacht

2.1. Klager was het vijfde kind uit een boerengezin van tien kinderen. Het gezin was streng katholiek. Er was groot ontzag voor het kerkelijk gezag.

2.2. Toen klager 9 jaar oud was, ging hij op muzikles bij aangeklaagde. Wekelijks bezocht klager aangeklaagde. In die tijd droegen de jongens korte broeken en het duurde niet lang of aangeklaagde benaderde het geslachtsdeel van klager. De eerste weken tikte aangeklaagde het ritme op het been van klager waarna zijn hand successievelijk opschoof naar het kruis van klager. Klager verbaasde zich erover dat hierover helemaal geen gêne leek te bestaan. In de kassen waren allerlei jongens uit het dorp voor aangeklaagde aan het werk. Bloemen en muziek waren de passies van aangeklaagde. De kas had twee lagen. Op de bovenste laag waren jongens aan het werk in hun korte broek. Klager herinnert zich nog dat aangeklaagde soms door de kassen liep terwijl hij zijn oefeningen deed en dat hij dan zonder

pardon in het aanschijn van iedereen zijn hand in de broekspijp van een van de jongens stak en diegene bij zijn geslachtsdeel greep.

2.3. Na een klein jaartje ging een leeftijdsgenootje uit het dorp van klager met klager mee naar de muziekles en samen kregen zij dan twee uur muziekles op de zaterdagavond. Klager en deze medeleerling werden al snel gevraagd om zich te ontkleden. Aangeklaagde hing dan een toog voor het raam. De twee jongens moesten op de tafel gaan liggen. Zij moesten seksuele handelingen met elkaar verrichten. Zij moesten in de “69”-houding gaan liggen en elkaar bevredigen. Ondertussen bevredigde aangeklaagde zichzelf. De jongens moesten ook op hun knieën gaan zitten met hun hoofd naar beneden. De spuit van de plantenspuit werd dan in hun anus gebracht en er werd water in gespoten. Daarna moesten zij dit er weer uitpersen in een bakje dat aangeklaagde in zijn handen hield. Aangeklaagde maakte ook regelmatig gebruik van een kaars die hij bij de jongens naar binnen bracht. Er werden allerlei attributen naar binnen gebracht bij de jongens, maar de kaars en de plantenspuit herinnert klager zich nog het meeste. Aangeklaagde had ook een potje vaseline op tafel staan. De jongens kregen in deze periode seksuele voorlichting van aangeklaagde. Hij vertelde hun dat hun zaadlozing geen echte zaadlozing was, maar alleen voorvocht wat nog geen echt sperma was. Klager kreeg ook wel eens een cadeautje en snoep van aangeklaagde. Klager herinnert zich dat hij eens een horloge kreeg. Het enige dat niet plaatsvond was orale bevrediging bij aangeklaagde. Dat werd klager wel gevraagd, maar dat weigerde hij. Aangeklaagde heeft zijn penis wel tegen de anus van klager geduwd, maar tot een echte penetratie met de penis van aangeklaagde is het niet gekomen. Het misbruik duurde tot klager ongeveer 13 jaar oud was. Toen wilde klager niet meer naar de muzieklessen van aangeklaagde. Klager ging nog wel naar de repetities van de Harmonie, maar dat was met alle bandleden, dus daarin school geen gevaar.

2.4. Klager is op zijn 27^e in een zware depressie geraakt. Klager is ongeveer een jaar erg ziek geweest en kreeg in datzelfde jaar ook nog een hartinfarct. Na een jaar krabbelde klager weer een beetje op. In [jaar] is hij weer aan het werk gegaan, maar de depressie kwam telkens terug. In [jaar] is klager voor 50% gaan werken. Klager is gedeeltelijk in de WAO terechtgekomen. Hij is zijn leven lang antidepressiva blijven slikken. In [jaar] is klager opnieuw in een zware depressie geraakt, die negen maanden heeft geduurd. Klager prijst zich gelukkig dat zijn werkgever hem nooit heeft laten vallen. Vanaf zijn eerste depressie in [jaar] tot zijn overlijden, heeft klager vele angstaanvallen gekend. Hij weet niet of zijn depressie direct in verband kan worden gebracht met het seksueel misbruik, maar het misbruik heeft hem wel gevormd. Zijn psychiaters kunnen niet bevestigen dat het misbruik zijn depressie heeft veroorzaakt. Tijdens de gesprekken met hen is het uiteraard wel aan de orde gekomen en het misbruik heeft zeker niet bijgedragen aan een vrolijk leven. Mede gezien de paniekaanvallen van klager is hij persoonlijk de mening toegedaan dat het misbruik onlosmakelijk verbonden is met zijn psychische gesteldheid.

2.5. Klager vindt dat zijn klacht mogelijk kan bijdragen aan een goede waarheidsvinding waarbij zijn verhaal ondersteunend kan zijn aan andere klachten in de richting van aangeklaagde. Klager vermoedt dat er heel erg veel kinderen door aangeklaagde misbruikt zijn. Hij vindt het belangrijk dat men weet wat zich afgespeeld heeft zodat seksueel misbruik in de toekomst zoveel mogelijk voorkomen kan worden.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Drs. [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Het bisdom

heeft tevens naar vermogen onderzoek verricht in de archieven. Helaas kon geen informatie meer worden verkregen van personen die in de betreffende periode werkzaam waren. De bisschop concludeert dat geen directe aanwijzingen zijn gevonden voor mogelijk seksueel misbruik. Wel is gebleken dat aangeklaagde in [jaar] plotsklaps is vertrokken tijdens zijn werkzaamheden en dat hij pas negen jaar later weer een benoeming binnen het Bossche bisdom heeft gekregen. Aangeklaagde is op muzikaal gebied inderdaad zeer actief geweest. De bisschop kan op basis van de hem beschikbare informatie het misbruik door aangeklaagde noch ontkennen nog met zekerheid bevestigen, waarmee hij uitdrukkelijk hetgeen is voorgevallen niet wil bagatelliseren. Indien de Klachtencommissie tot het oordeel komt dat een spijtbetuyging aan klager kan bijdragen aan de verwerking van het leed, dan is de bisschop daar uiteraard toe bereid.

4. De beoordeling

4.1. Volgens artikel 1.3. van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.K. Kerk (hierna: de Procedure) moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen : fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan [aantal] jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn de feiten niet meer in detail te onderzoeken. Helaas heeft klager ter zitting zijn klacht niet kunnen toelichten, nu hij recent voor de zitting is overleden. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager door aangeklaagde is misbruikt, zoals door klager in zijn klacht is beschreven. De Klachtencommissie is hier niet alleen van overtuigd geraakt door de gedetailleerde wijze waarop klager zijn verhaal heeft beschreven. Er zijn recent nog twee andere klachten tegen aangeklaagde gegrond verklaard met de nummers 2010 T 040 en 2012 T 814. Deze klachten vertonen gelijkenissen met de gebeurtenissen zoals door klager in de onderhavige zaak geschetst. Uit de overgelegde stukken blijkt voorts dat klinisch psycholoog [naam] al een aantal jaren op de hoogte is van het gestelde seksueel misbruik. Ook blijkt uit de reactie van de bisschop dat aangeklaagde in [jaar] plotsklaps is vertrokken tijdens zijn werkzaamheden en dat hij pas negen jaar later weer een benoeming binnen het Bossche bisdom heeft gekregen. Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 9 jaar oud.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. In beginsel richt de Klachtencommissie zich bij haar advisering op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan, maar in dit geval is klager helaas overleden. Derhalve zal de Klachtencommissie het houden bij het geven van het advies aan de Bisschop om de klacht gegrond te verklaren.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van 's-Hertogenbosch de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 6 december 2012 door mr. B.F. de Poorter, voorzitter, W.A.M.C. Mol en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van 's-Hertogenbosch en aan de juridisch adviseur van klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.